

Laskuvarjoista ja laskuvarjokoulutuksesta.

Kotimaassa valmistettujen laskuvarjojen tultua otetuksi käytäntöön Ilmavoimissamme pistäytyi edustajamme varjoja valmistavassa tehtaassa, Suomalainen PAK Laskuvarjo Oy:ssä.

Tehdas ei tosin ole maailman suurimpia, mutta ei ihmeikään, koska laskuvarjojen kysyntä Suomessa toistaiseksi rajoittuu melko vähiin. Melkein ainoa asiakas on Ilmavoimamme. Tästä huolimatta tehdas tarjoaa työtä joukolle henkilöitä. Ilolla onkin tervehdittävä tätä yritteliäisyyttä, sillä huomattavin osa laskuvarjojen hinnasta menee työpalkkoihin ja jääväthän läten nämäkin rahat Suomeen. Tehdas ei valmista kaikkia laskuvarjojen osia itse, vaan on monet osat, kuten metallikoukut ja soljet, köydet y.m. tilattava muilta tehtailta. Nämäkin tilaukset sijoitetaan mikäli suinkin mahdollista kotimaahan.

Laskuvarjojen valmistuksessa on erikoisesti kiinnitettävä huomiota työn huolelliseen suoritukseen. Tähän vaaditaan suurta kärsivällisyyttä ja kertoi meille tehtaantoimitusjohtaja suomalaisten työläisten — joiden enemmistön tehtaassa muodostavat ompelijattaret — sopivan tällaiseen työhön erikoisen hyvin. Tästä riippuen voidaankin täydellä syyllä väittää tehtaantootteiden olevan laadultaan ulkomailla valmistettuja laskuvarjoja paremmat.

Varjojen valmistuksessa käytetty raaka-aine on ehdottomasti parasta, mitä voi saada ja parempaa kuin useissa tunnetuimmissa ulkolaisissa laskuvarjomerkeissä.

Mitä tehtaassa valmistettavien varjojen malliin tulee, mainittakoon, että tehtaantoimesta tarkoin seurataan laskuvarjojen kehitystä koko maailmassa ja tehdään laskuvarjoihin jatkuvasti parannuksia ulkomailla ja meillä saatujen kokemusten perusteella.

Tehtaan suhteellisesti katsoen pienestä tuotannosta on etuna se, että parannukset voidaan tehdä helpommin työn alla oleviin varjoihin kuin jos varjojen valmistus tapahtuisi suurena massatuotantona, kuten on laita suurissa ulkolaisissa laskuvarjo-tehtaissa.

Laskuvarjoasioista keskustellessamme, mainitsi tehtaantoimitusjohtaja muutaman sanan laskuvarjokoulutuksesta, joiden esittäminen lehtemme lukijoillekin lienee paikallaan.

Kaikkihan tiedämme mihin tarkoitukseen laskuvarjoa käytetään. Jotta niiden käyttäminen tarpeen tullen tapahtuisi mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti, on käyttäjät koulutettava tähän. Useasti saamme lehdissämme lukea onnettomasti päättyneistä laskuvarjohypyistä ulkomailla ja

lienee tähän useimmiten syynä puutteellinen koulutus.

— Perusteellinen koulutus on esim. järjestettävissä seuraavasti:

— Alustavan teoreettisen koulutuksen jälkeen seuraa käytännöllinen opetus, jolloin aloitetaan valmistavilla harjoituksilla. Vaarattoman hypyn suorittamista varten on perehdyttävä niihin tekijöihin jotka vaikuttavat hyppyyn. Tämä voidaan tehdä n.s. laskuvarjokeinun ja laskuvarjotornin avulla.

Keinu. — Keinu on hyvin yksinkertainen laite. Keinun rungon muodostaa n. 5 metrin korkeudessa oleva poikkipaalu. Keinuna käytetään varsinaisia laskuvarjovaljaita, jotka ovat kiinnitetty tavallisiin köysiin. Köydet kulkevat poikkipaaluun kiinnitettyjen taljojen kautta, joten keinun korkeutta maasta voidaan mielivaltaisesti säätää.

— Opetus tapahtuu seuraavasti. Oppilas pukeutuu valjaisiin, jolloin hän samalla oppii säätämään ne vartalolleen sopiviksi ja hankkii itselleen täten tarpeellisen kätevyuden valjaiden kuntoonlaitamisessa ja käsittelyssä. Kun valjaat ovat kunnollisesti ja oikein oppilaan päällä, nostaa opettaja keinulaitteen ylös, jolloin oppilas riippuu keinussa n. 1/2 metriä maanpinnan yläpuolella. Tässä hän ensi työkseen vetää varjon laukaisijasta ja katsoo ylöspäin oppiakseen tarkastamaan ovatko kupu ja kantoköydet kunnossa. (Tässä tapauksessa näitä tosin ei ole olemassa, mutta liikkeet on silti tehtävä.) Tämän jälkeen hän kiinnittää laukaisijan valjaisiin, oppiakseen ottamaan tämän talteen, ja mukautuu kantohihnoissa mukavimpaan istuma-asentoon. Tässä riippuen hänen on opittava riisuutumaan valjaista ja riippumaan niissä ainoastaan käsillään kiinni pidellen, joka tosioloissa on tarpeen esim. tyynellä ilmalla veteen pudotessa kuvun alle joutumisen estämiseksi.

— On väärin tulla laskuvarjolla maahan siten, että ruumis ei ole käännetty laskeutumissuuntaan, koska hypääjä tällöin voi tulla maahan selkää tai kylkiä edellä, jolloin seurauksena voi olla ruumiinvamma, kuten esim. jalan taittaminen. Siksi oppilaan on opittava kääntymään. Tämä tapahtuu siten, että oppilas tarttuu molemmin käsin kantohihnapareihin pään korkeudella, sekä vie voimakkaasti toisen kantoparin päänsä eteen ja toisen taakse, jolloin hypääjä kääntyy haluamaansa suuntaan.

— Vielä hänen on opittava laskeutumaan maahan oikealla tavalla, jonka tulee tapahtua siten, että maahantulo hetkellä esiintyy renttona ja velttona, jalat ja pol-

vet yhdessä ja lihaksia jännittämättä. Lisäksi on aina pysyttävä sellaisessa asennossa, että jalat on kohtisuoraan maata kohti.

Tähän saakka kaikki on tapahtunut paikoillaan, s.o. kiikku ei ole keinunut. Nyt oppilaan on suoritettava samat liikkeet keinun keiuessa. Tällöin oppilaan on jatkuvasti oltava valmiina maahantuloon, sillä oppilaan odottamatta irroitetaan opettaja köydet, jolloin kiikku putoaa maahan.

Torni. — Tornin tarkoituksena on saada korkeuden aiheuttama pelontunne häviämään oppilaasta.

Tornin korkeus on 25—35 metriä. Siinä tulee olla tasakatto, jonka yläpuolella vielä on käännettävä nostokurkilaite laskuvarjon kiinnitystä varten. Kurjen päässä on taljojen varassa olevaan köyteen kiinnitetty avattu laskuvarjo, jonka aukipysymisen takia kuvun alareunassa on jäykkä rengas. Tällaisina torneina voi käyttää esim. näköalatorneja tai kolmiomispisteinä käytettäviä torneja.

— Katolle eli »lavalle» rakennetaan mieluummin lentokoneen runkoa esittävä liikkuva harjoitusrunko, josta käsin hypyt suoritetaan, muistuttaen mahdollisimman paljon todellista hyppeä eri olosuhteissa.

Lääkärintarkastuksessa hyväksytyt oppilaat kiipeävät lavalle tai harjoitusrunkoon, jossa pukeutuvat laskuvarjon valjaisiin. Kun oppilas on valmis, kiipeää hän opettajan ohjeiden ja käskyjen mukaan ulos »lentokoneesta» oppien samalla oikeat liikkeet (»koneen» tyypistä ja asennosta riippuen) sekä suorittaa hypyn, vetää laukaisijasta, katsoo ylös j.n.e. Opettaja seuraa koko ajan oppilaan liikkeitä ja antaa tarpeelliset ohjeet. Tällä välin varjo putoaa maahan, joten oppilas on joutunut suorittamaan hyvin paljon todellista hyppeä muistuttavan hypyn. Kun oppilas on riisuutunut valjaista, nousee varjo pienen vastapainon vaikutuksesta uudelleen tornin huippuun ja on jälleen toimintavalmis.

Tämän alkeiskoulutuksen jälkeen oppilas on opetettava hyppäämään lentokoneesta varsinaisilla laskuvarjoilla, sillä tornissa ei voida harjoitella kaikkea sitä, mikä on tehtävä varsinaisen hypyn aikana. Niinpä esim. laskeutumissuunnan säätäminen ja heilumisen estäminen hypyn aikana on mahdotonta tornissa. Täten muodostavatkin harjoitushypyt lentokoneesta laskuvarjokoulutuksen viimeisen vaiheen. Koulutetulle lentäjälle on laskuvarjo todellakin sellainen pelastuslaite, joksi se on tarkoitettu.

N u o r a.